

САМА

(Разказъ)

През отворения прозорец гави-
за прохладата на хубавия септемврий-
ска привечер. Личитъ на слънщето
гаснатъ между покривитъ на високи-
тъ здания, едва-едва докосватъ плоч-
ника на широкия булевардъ, където
оставатъ на малки сѣтли парцали,
които все повече и повече губятъ
формитъ си подъ стѣпнитъ на мину-
ватитъ и леко се отразяватъ въ по-
кривитъ на леглата, по възглавни-
цитъ, по стенитъ... По сръдата на
стаятъ е все още сѣтло, а отъ гъ-
лнитъ, като непослушно псе, вече ду-
ши мракътъ, обвива предметитъ съ
прозрачната покривка на здрача и
плъзи къмъ прозореца.

Една жена, съ примрежени отъ съл-
зи клепки, съ треперѣщи ръце и тѣ-
ло, което се разтриса отъ ненадейни
нервни пристъпи, стои въ креслото
при масата и гледа въ единъ портр-
етъ. Неговиятъ портретъ... Тя
стои така съ часове, а и се струва,
че съ е изминали само нѣколко ми-
га отъ вѣчността. Това лице, това
лице — лицето отъ портрета — така
близо и така далечно!... Хиляди
малки подробности, за които тя по-
рано не си е давала сѣтка и които е
отминавала съ лекотата на една
безгрижна младостъ, сега изпълватъ
въ съзнанието ѝ. Топлитъ блѣсъкъ
студенината не желѣзото, гънкитъ въ
края на устнитъ, продълговатиятъ и
едва забележимъ белегъ подъ дѣ-
ното ухо, високото чело и леко скло-
ненитъ вежди... И всичко, всичко!
— Защо ме остави, Николай, за-
що?
— Мъли жената и се задви въ ри-
дания.

Тя става и, съ отмаляти стѣпки,
се отпраща къмъ прозореца. Долу шу-
ми животътъ. Неонови реклами свѣт-
тятъ и угасватъ. Таксито показватъ
черно боядисанитъ си туловища въ
сѣтлината на електрическитъ глбу-
си и изчезватъ. И хора, хора — неиз-
бромнѣ човѣшки мравуны!... Облѣ-
чени въ черно и сѣтло. Мълчаливи
и тъжни. Радостни и блестящи съ хал-
ливостъта на едно неизвѣстно улич-
но остроумие. И всичко това въ ед-
на невъобразна смѣсница отъ облѣк-
ла, говоръ, сѣхъ, предприемателни
звѣщи на трамвантъ, виковетъ на
газрошетата, които предлагатъ на
излизанитъ отъ кината ржководства
по новитъ езици, вѣстници за писма и
картия, моливи и вѣржи за обушане.
И тя се вижда понесена отъ той
човѣшки потокъ, омаяна отъ сѣтлин-
ната и полусѣнкитъ на тази, сякаш
приказно осветена улица, притисната
отъ всѣкъде, чувствающа дѣхътъ и
топлината на околнитъ, подъ рѣка

ПО СЕЛА И ГРАДОВЕ

БРАТСКА ПОСТѢПКА

гара Павликени. Поради изследване
въ София, павликенскитъ гражда-
нинъ Стефанъ Дамяновъ подари цѣ-
лия си недвижимъ имотъ за около 4
милиона лева на своя братъ Йорданъ
Дамяновъ, беденъ obuшатски ра-
ботникъ. Новиятъ милионеръ се пре-
мести да живѣе въ подарената отъ
брата му мебелирана къща въ цен-
търа на Павликени.

Това събитие се посрѣща съ ра-
достъ отъ всички павликени, които
похваляха дубавата братска постѣп-
ка на Стефанъ Дамяновъ.

Хр. Мариновъ.

БРАНИЦИ ПОТУШАВАТЪ ПО- ЖАРЪ ВЪ ЛЪТНИЦА.

гара Лѣтница. На 21 г. м. въ домъ
на Петъръ Мачагановъ — гара Лѣ-
тница, избухна пожаръ. Подпалиха се
сѣното, пѣвнята и къщата му. Следъ
забиването на камбанитъ, директо-
рътъ на гимназията г. Бозаровъ раз-
пуша ученицитъ и заедно съ група
ученици — бранници Дончо П. Ва-
чковъ, Никола С. Николовъ, Ст. Д. Ди-
митровъ и Мая Русинова успѣха да
потушатъ пожара и да спасятъ къ-
щата.

М.

СКАЗКА ВЪ ФЕРДИНАНДЪ
гр. Фердинандъ. На 22 г. м. въ са-
лона на читалището говори г. Йорд.
Влашковъ на теми: „Моралъ и дисци-
плина“ и „Любовъ и моралъ“. Сказ-
китъ бѣха послужани съ внима-
ние.

П. Стояновъ

Радио Сѳивия

СРЪДА, 28 окт. 8.50 и 7.30 БТА,
12 Изъ опери, 12.30 Първи възро-
дени — Петъръ Динеховъ, 12.45 Кон-
цертъ, 13.15 Валсове, 18.30 БТА, 14
Нар. пѣсни — Н. Стояновъ, 14.30 Кон-
цертъ, 16.15 БТА, 18 Курсь по нѣм-
ски за начинающѣ, 18.30 За бранника,
19 На турски, 19.15 На вѣски, 19.30
За селото, 20.30 БТА, 21 Концертъ,
21.30 Концертъ — Т. Калчева, 22 Часъ
за Италия, 22.28 Музика, 22.45 БТА, 23
На френски, итал., английски.

съ него... Съ него!... Кето онази
тамъ двойка, която пресича трамвай-
ната линия и се смѣе въ лицето на
една кукла, съ начервени устни и из-
точени вежди... Като другата, ко-
ято си пробива пътъ между минаващи-
тъ, съ вперенъ напредъ погледъ и
третиятъ усмивка на уста.

Съзнитъ пресѣхватъ въ очитъ ѝ.
Нѣщо като усмивка сгрѣва измѣне-
ното ѝ лице. Но изведнажъ нѣщо
болезнено се свива въ гърдитъ ѝ.
Това е то — нейното сърдце. Тя
сякашъ чува ударитъ му. Жестока и
страшна действителностъ — съ единъ
ударъ прекъсва мечтитъ ѝ: него го
нѣма, нѣма го!...

Тя се извършва къмъ портрета на
масата. Бледа свѣтлина отива въ
улицата е паднала върху него. Очи-
тъ, неговитъ очи, я гледатъ отъ
тамъ. И устнитъ му сякашъ се раз-
тварятъ, за да ѝ кажатъ нѣщо съ
семъ тихо, съсемъ тихо... Но, не,
тя самата мълви стихове — неговитъ
стихове:

Азъ паднахъ. Другъ ще ме сѣрни и
толководи,

Николай?... Николай!...

Врата бързо се отваря и въ стая-
та влиза младъ мъжъ. Той се затича
къмъ прозореца, затваря го, слуш-
ва пердето и запалва лампата. Пос-
ле се навежда надъ нея и леко ѝ об-
хваща за рамената.

— Елена, но какво става съ тебе?
— казва той. — Съвземи се! Нима съ-
викове ще си помогнешъ?

Елена го поглежда за мигъ, полу-
изправя се отъ леглото и цѣлата тре-
пери.

— А съ какво и кой ще ми помог-
не, братко мой? Кажы, Любо? Кой?...
Та ето, животътъ си тече и безъ не-
го, навънъ се смѣятъ, забавляватъ
се, вкусватъ отъ плодоветъ на ра-
достта и щастиеето. А той — „чер-
вей — това е толковъ просто и ле-
гично“. Червей, но мъртва въ червей!
А жититъ — тѣ се нагаждатъ, тѣ се
вратъ въ земята като порове, пър-
какво тукъ значи нѣкаква си

личностъ?...
После се хвърли въ леглото, зарав-
вя глава въ възглавницата, захлыва
съ уста покривката, за да не извика.
Но... чувството е по-силно отъ разу-
ма. Само следъ мигъ тя се придива
отъ леглото, въ очитъ ѝ пламна без-
умието, лицето ѝ стара бледа, безъ
капчица кръвъ.

— Николай, Николай! — истериче-
ски се развика тя. — За какво отиде,
жатъ се въ собствената си маса, гра-
бятъ се и се лѣжатъ единъ другъ,
но живятъ! Не е ли това най-важ-
ното?...

— Трѣбва ли да го отричамъ? —
пита тихо братътъ. — Разбирамъ те,
Елена, но не мога да те позная. Ти
ли си или си само... жената? Дреб-
ното щастие още не прави живота...
— Дребното щастие, дребното щас-
стие! — смѣе се людшки Елена. —
Но азъ го искамъ, макаръ и таква!...

Тя продължава да се смѣе, после
се разплаква.
— Елена, ти?... — казва уплах-
шено братътъ.

Елена го поглежда презъ съзби:

— Не мисли, че съмъ си загубила
ума. Но като си помисля само, че за
тѣзи подли душици, за всичката та-
ка смѣтъ!... О, това е толкова
странно, Любо! И сега съмъ сама,
съсемъ сама.

И тя отново прихлупва лице въ
възглавницата.

— Сама? — казва Любо. — А азъ
я тѣзи писма, които говорятъ толко-
во много?

Елена повдигна глава.
— Ти, писмата...
— А азъ, Елена, прозвучава единъ
другъ познатъ гласъ.

Елена гледа новодошлия, гледа
брата си, гледа разпитнитъ по ма-
сата писма, които Любо е извадилъ
отъ чекмеджето. Елена се усмихва...
— И ти... Благодаря ви! И...
простете ми!

Тихо е. Отъ портрета на масата я
гледатъ две очи. Неговитъ очи. И
устнитъ сякашъ се разтварятъ, за да
ѝ кажатъ нѣщо съсемъ тихо, съ-
семъ тихо... Но не, тя самата мълви
стихове — неговитъ стихове:

Понѣкога ще идвамъ въ съня ти,
като далеченъ ѝ нечаканъ гостенинъ.
Не ме оставяй ти отива — на пътъ,
вратитъ не залоствай!

Ще влѣзе тихо. Кротко ще приседна,
Ще вперя погледъ да те видя —
когато се наситя да те гледамъ,
ще те цѣлуна и ще си отида.

— Елена — се опитва да каже
Любо

Но другиятъ му казва тихо:
— Млъчи, не чувствуйашъ ли, че
тя вижда сега само него?
Елена имъ усмихва кротко. Погле-
жда къмъ масата. Оттамъ се смѣ-
ятъ две очи. Неговитъ очи...